

Datum van
inontvangstneming

:

08/11/2024

Zaak C-619/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

23 september 2024

Verwijzende rechter:

Finanzgericht Düsseldorf (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 september 2024

Verzoekende partij:

JG

Verwerende partij:

Hauptzollamt Düsseldorf

[OMISSIS] FINANZGERICHT DÜSSELDORF (belastingrechter in eerste
aanleg Düsseldorf, Duitsland)

B E S L I S S I N G

In het geding tussen

JG

– verzoeker –

[OMISSIS]

en

Hauptzollamt Düsseldorf (douanehoofdkantoor
Düsseldorf, Duitsland) [OMISSIS]

– verweerder –

inzake

inbeslagname overeenkomstig artikel 3 decies van
verordening (EU) nr. 833/2014

heeft de vierde kamer [OMISSIS] na een hoorzitting op 4 september 2024 de volgende beslissing genomen:

[OMISSIS] Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt overeenkomstig artikel 267, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Moet artikel 3 decies, lid 1, van verordening (EU) nr. 833/2014 van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PB 2014, L 229, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EU) 2022/576 van de Raad van 8 april 2022 (PB 2022, L 111, blz. 1), aldus worden uitgelegd dat het verbod op de invoer of de overdracht van de in bijlage XXI vermelde goederen alleen geldt indien kan worden vastgesteld dat de betrokken goederen aanzienlijke inkomsten opleveren voor Rusland waarmee het acties kan opzetten die de situatie in Oekraïne destabiliseren?
2. Ingeval de eerste prejudiciële vraag ontkennend moet worden beantwoord: Moet artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening (EU) nr. 833/2014 van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PB 2014, L 229, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EU) 2023/2878 van de Raad van 18 december 2023 (PB L, 2023/2878 van 18 december 2023), aldus worden uitgelegd dat de krachtens deze bepaling toegestane registratie van voertuigen die zich op 19 december 2023 op het grondgebied van de Unie bevonden, ook geldt voor een motorvoertuig dat niet onder artikel 3 decies, lid 3 bis ter of lid 3 bis quater, van verordening (EU) nr. 833/2014 valt en waarvan de invoer in of de overdracht naar de Unie krachtens artikel 3 decies, lid 1, van verordening (EU) nr. 833/2014 verboden is, en dat de bevoegde douaneautoriteit het beslag van dit voertuig ondanks dit verbod moet opheffen?

[OMISSIS] M o t i v e r i n g

I.

- 1 Verzoeker heeft de Russische nationaliteit en woont in Düsseldorf. Op 27 januari 2023 kocht hij in Rusland een tweedehands personenauto van het merk Mercedes van een Russische staatsburger voor de prijs van 5 000 000 Russische roebel. Op 3 februari 2023 werd het voertuig in Rusland geregistreerd op naam van verzoeker als houder. Daarna reed hij op 11 mei 2023 met het voertuig naar Polen. Van daaruit werd het voertuig op een aanhangwagen zonder kenteken naar Duitsland vervoerd, waar het in diezelfde maand mei bij de woonplaats van verzoeker in Düsseldorf aankwam.

- 2 Op 28 augustus 2023 gaf verzoeker het voertuig bij verweerder aan met een douanewaarde van 50 390,71 EUR om het in het vrije verkeer te brengen. Verweerder heeft het voertuig bij beschikking van 28 augustus 2023 in beslag genomen en de douaneaangifte ongeldig verklaard omdat de invoer van het voertuig verboden was op grond van artikel 3 decies, lid 1, van verordening (EU) nr. 833/2014 van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PB 2014, L 229, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EU) 2023/427 van de Raad van 25 februari 2023 (PB 2023, L 59 I, blz. 6) (hierna: „verordening nr. 833/2014”).
- 3 In zijn bezwaar tegen de inbeslagname van het voertuig voerde verzoeker het volgende aan: Aan de vereisten van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 is niet voldaan. Bij het onderzoek of artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 in de weg staat aan de invoer of de overdracht van het voertuig naar de Europese Unie, moet ook worden nagegaan of de betrokken goederen Rusland aanzienlijke inkomsten opleveren waarmee het acties kan opzetten die de situatie in Oekraïne destabiliseren. De aankoop van het voertuig van een particulier heeft de Russische Staat geen inkomsten opgeleverd waarmee deze staat acties kon opzetten die de situatie in Oekraïne destabiliseren. De verkoper hoefde geen belasting te betalen over de verkoopprijs. Het bedrag van de verkoopprijs was ook niet significant in verhouding tot de Russische oorlogskosten. Bovendien kan het voertuig overeenkomstig het bij verordening (EU) 2023/2878 van de Raad van 18 december 2023 (PB L, 2023/2878 van 18 december 2023) ingevoegde artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014 thans worden geregistreerd omdat het zich al vóór 19 december 2023 op het grondgebied van de Unie bevond.
- 4 Verweerder heeft het bezwaar in zijn beschikking van 5 april 2023 ongegrond verklaard en het volgende verklaard: De invoer en de overdracht van het voertuig naar de Unie is verboden krachtens artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014. Aangezien het voertuig bedoeld bij post 8703 van de gecombineerde nomenclatuur (GN) is opgenomen in bijlage XXI bij verordening nr. 833/2014, hoeft niet langer te worden onderzocht of het aanzienlijke inkomsten oplevert voor Rusland waarmee het acties kan opzetten die de situatie in Oekraïne destabiliseren. Verweerder verwijst hierbij naar de uitzonderingen in artikel 3 decies, lid 3 bis [bis], en artikel 3 bis ter van verordening nr. 833/2014, die betrekking hebben op goederen die nodig zijn voor persoonlijk gebruik door burgers van de lidstaten. Verzoeker kan zich volgens verweerder niet beroepen op artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014. Deze bepaling heeft geen betrekking op het verbod op invoer of overdracht in artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014. Bovendien heeft de in artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014 bedoelde registratie enkel betrekking op voertuigen die zich om een andere reden legaal op het grondgebied van de Unie bevonden.

- 5 Verzoeker voert in zijn beroep tegen de beslagbeschikking het volgende aan: Het voertuig bevond zich op 19 december 2023 op het grondgebied van de Unie, zodat het kan worden geregistreerd overeenkomstig artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014. De overeenkomstig deze bepaling toegestane registratie van het voertuig impliceert dat verweerder het beslag opheft en zijn douaneaangifte aanvaardt. Aangezien het voertuig kennelijk niet voor verkoop bestemd is, zoals vereist door artikel 3 decies, lid 3 bis bis, van verordening nr. 833/2014, staat een verbod op grond van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 niet in de weg aan de registratie van het voertuig op grond van artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014. Deze bepaling is niet alleen van toepassing op de motorvoertuigen bedoeld in artikel 3 decies, lid 3 bis ter en lid 3 bis quater, van verordening nr. 833/2014. Bovendien is artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014 niet alleen van toepassing op voertuigen die zich op 19 december 2023 legaal op het grondgebied van de Unie bevonden.
- 6 In elk geval is de invoer en de overdracht van het voertuig naar de Unie niet verboden krachtens artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014. Het voertuig levert Rusland geen aanzienlijke inkomsten op waarmee het acties kan opzetten die de situatie in Oekraïne destabiliseren. Overeenkomstig deze bepaling kan – in het licht van het evenredigheidsbeginsel – niet worden afgezien van toetsing van deze voorwaarde.
- 7 Verweerder voert het volgende aan: Verzoeker kan zich niet beroepen op artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014, omdat deze bepaling het verbod van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 onverlet laat en de douaneautoriteit niet voor de registratie van motorvoertuigen verantwoordelijk is. Artikel 3 decies, lid 3 bis bis, van verordening nr. 833/2014 was ten tijde van de inbeslagname nog niet van toepassing en geldt niet voor motorvoertuigen. Bovendien was de inbeslagname van het voertuig niet onevenredig.

II.

- 8 De volgende bepaling van het Duitse Zollverwaltungsgesetz (wet douane-administratie) van 21 december 1992 (Bundesgesetzblatt 1992, deel I, blz. 2125; 1993, deel I, blz. 2493), laatstelijk gewijzigd bij § 6, lid 6, van de wet van 5 juli 2021 (Bundesgesetzblatt 2021, deel I, blz. 2274), is relevant voor de beantwoording van de prejudiciële vragen:
 - 9 § 13 Verwijdering van goederen
 - (1) Indien het douanewetboek van de Unie en andere Unierechtelijke voorschriften bepalen dat goederen door de douaneautoriteiten kunnen worden verkocht, kunnen die goederen door de douaneautoriteiten door middel van de wegneming ervan of een beschikkingsverbod in beslag worden genomen.

- (2) in het kader van artikel 197 van het douanewetboek van de Unie kunnen goederen in tijdelijke opslag door de douaneautoriteiten worden verkocht wanneer zij dreigen te bederven of de waarde ervan aanzienlijk dreigt te verminderen of wanneer de opslag, het onderhoud of de bewaring ervan onevenredig duur of moeilijk is. Lid 1 is van toepassing.
- (3) Goederen die niet overeenkomstig lid 1 of lid 2 kunnen worden verkocht, mogen worden vernietigd.

III.

- 10 De verwijzende rechter [OMISSIS] verzoekt het Hof krachtens artikel 267, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) om een prejudiciële beslissing over de in het dictum gestelde vragen.
- 11 De uitspraak over het beroep hangt in de eerste plaats af van de vraag of artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 aldus moet worden uitgelegd dat het verbod op de invoer of de overdracht van de in bijlage XXI genoemde goederen alleen van toepassing is indien kan worden vastgesteld dat de betrokken goederen aanzienlijke inkomsten opleveren voor Rusland waarmee het acties kan opzetten die de situatie in Oekraïne destabiliseren.
- 12 Op grond van § 13, lid 1, eerste volzin, van het wetboek douane-administratie kunnen goederen door de douaneautoriteiten door middel van de wegneming ervan of een beschikkingsverbod in beslag worden genomen indien het douanewetboek van de Unie en andere Unierechterlijke voorschriften bepalen dat goederen door de douaneautoriteiten kunnen worden verkocht. Volgens artikel 198, lid 1, onder b), iv), van verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (JO 2013, L 269, p. 1) kunnen de douaneautoriteiten goederen verbeurd verklaren en verkopen indien de goederen zijn onderworpen aan verboden of beperkingen.
- 13 In casu rijst de vraag of het verbod van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 zich verzet tegen de invoer of de overdracht van het door verzoeker voor het vrije verkeer aangegeven motorvoertuig bedoeld bij GN-post 8703 en opgenomen in bijlage XXI bij verordening nr. 833/2014. De verwijzende rechter heeft twijfels over de uitlegging van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014. Indien deze bepaling aldus wordt uitgelegd dat het voor de toepassing van het verbod volstaat dat de betrokken goederen zijn opgenomen in bijlage XXI en van oorsprong zijn uit Rusland of zijn uitgevoerd uit Rusland, zou de lijst van de in artikel 3 decies bedoelde goederen en technologie in bijlage XXI bij verordening nr. 833/2014 de betekenis hebben van een onweerlegbaar vermoeden. Het zou dan niet meer uitmaken of de betrokken goederen daadwerkelijk aanzienlijke inkomsten voor Rusland opleveren waarmee het acties kan opzetten om de situatie in Oekraïne te destabiliseren.

- 14 Uit de formulering van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 in verschillende taalversies blijkt niet duidelijk of bij de toepassing van deze bepaling wel of niet moet worden onderzocht of de betrokken goederen aanzienlijke inkomsten voor Rusland opleveren waarmee het acties kan opzetten om de situatie in Oekraïne te destabiliseren. In de Nederlandse („de in bijlage XXI vermelde goederen die...”) en Duitse taalversie („die in Anhang XXI aufgeführten Güter, die...”) van de bepaling volgt deze voorwaarde onmiddellijk op de vermelding van de in bijlage XXI vermelde goederen. Dit zou erop kunnen wijzen dat het voor de toepassing van het verbod niet voldoende is dat de betrokken goederen in bijlage XXI zijn vermeld en van oorsprong zijn uit Rusland of uit Rusland zijn uitgevoerd. De Engelse („as listed in Annex XXI”), Franse („tels qu'enumerés à l'annexe XXI”), Spaanse („enumerados en el anexo XXI”), Italiaanse („elencati nell'allegato XXI”) en Portugese („tal como enumeradas no anexo XXI”) taalversies van deze bepaling zouden hiertegen kunnen pleiten. Deze taalversies zouden aannemelijk kunnen maken dat het voor de toepassing van het verbod voldoende is dat de betrokken goederen in bijlage XXI zijn vermeld en van oorsprong zijn uit Rusland of uit Rusland zijn uitgevoerd.
- 15 Een dergelijke uitlegging van deze bepaling zou de toepassing ervan door de douaneautoriteiten en rechterlijke instanties van de lidstaten aanzienlijk kunnen vergemakkelijken, omdat het in veel gevallen niet mogelijk is om op betrouwbare wijze vast te stellen of de betrokken goederen aanzienlijke inkomsten voor Rusland opleveren waarmee het acties kan opzetten om de situatie in Oekraïne te destabiliseren. De verschillende in bijlage XXI vermelde goederen, zoals bijvoorbeeld haarverzorgingsproducten bedoeld bij GN-post 3305 en producten voor mondhygiëne en voor tandverzorging bedoeld bij GN-post 3306, zouden ook hiervoor kunnen pleiten.
- 16 Het systematische verband tussen artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 en de andere bepalingen van dit artikel biedt waarschijnlijk geen duidelijke aanwijzingen voor de uitlegging van deze bepaling. De bepalingen in artikel 3 decies, leden 3 bis bis en 3 bis ter, van verordening nr. 833/2014 zouden erop kunnen wijzen dat naar het oordeel van de Raad ook persoonlijke goederen die niet voor de verkoop zijn bestemd en motorvoertuigen die uitsluitend voor persoonlijk gebruik zijn bestemd, onder het verbod van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 kunnen vallen. Het is moeilijk voorstelbaar dat dergelijke goederen en motorvoertuigen aanzienlijke inkomsten voor Rusland opleveren waarmee het acties kan opzetten om de situatie in Oekraïne te destabiliseren. De bepalingen van artikel 3 decies, leden 3 bis bis en 3 bis ter, van verordening nr. 833/2014 werden echter pas met ingang van 19 december 2023 ingevoegd bij artikel 1, lid 10, onder a), van verordening (EU) 2023/2878 van de Raad van 18 december 2023 (PB L, 2023/2878 van 18 december 2023). Dit betekent dat de bepalingen van artikel 3 decies, leden 3 bis bis en 3 bis ter, van verordening nr. 833/2014 in de onderhavige zaak, waarin verzoekers voertuig reeds in mei 2023 is ingevoerd, nog niet bij de uitlegging mogen worden gebruikt (zie in die zin arresten van het Hof van 7 juni 2001, C-479/99,

ECLI:EU:C:2001:317, punt 31, en van 16 december 2010, C-339/09, ECLI:EU:C:2010:781 punt 27).

- 17 De ontstaansgeschiedenis van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 zou erop kunnen wijzen dat de Raad het verbod niet heeft ingevoerd met als doel dat in een specifiek geval kan worden vastgesteld dat bepaalde in bijlage XXI opgenomen goederen daadwerkelijk aanzienlijke inkomsten voor Rusland opleveren waarmee het acties kan opzetten om de situatie in Oekraïne te destabiliseren. Artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 is ingevoegd bij artikel 1, lid 13, van verordening (EU) 2022/576 van de Raad van 8 april 2022 (PB 2022, L 111, blz. 1). Dit was gebaseerd op besluit (GBVB) 2022/578 van de Raad van 8 april 2022 tot wijziging van besluit 2014/512/GBVB betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PB 2022, L 111, blz. 70). Overeenkomstig de overwegingen 5 en 6 van besluit (GBVB) 2022/578 moeten snel verdere gecoördineerde sancties en beperkende maatregelen tegen Rusland en Belarus worden ingesteld om de Russische mogelijkheden om de agressie voort te zetten op effectieve wijze te dwarsbomen. Daartoe moeten er aanvullende invoerbeperkingen komen op bepaalde goederen die door of uit Rusland worden uitgevoerd [zevende zin van overweging 6 van besluit (GBVB) 2022/578]. Dit zou kunnen doen vermoeden dat de Raad aan de formulering „goederen die aanzienlijke inkomsten opleveren voor Rusland en waarmee het dan acties kan opzetten die de situatie in Oekraïne destabiliseren”, die gedeeltelijk uit de titel van de verordening is overgenomen, niet de betekenis wilde toekennen van een criterium dat afzonderlijk moet worden onderzocht.
- 18 Daarentegen zou uit het evenredigheidsbeginsel kunnen worden afgeleid dat artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 aldus moet worden uitgelegd dat noodzakelijkerwijs moet worden onderzocht of de betrokken goederen aanzienlijke inkomsten voor Rusland opleveren waarmee het dan acties kan opzetten die de situatie in Oekraïne destabiliseren.
- 19 Het evenredigheidsbeginsel, dat deel uitmaakt van de algemene beginselen van Unierecht en is neergelegd in artikel 5, lid 4, VEU, vereist dat de middelen die door een bepaling van Unierecht worden aangewend het mogelijk maken de door de betrokken regelgeving legitiem nagestreefde doelstellingen te bereiken en niet verder gaan dan daarvoor noodzakelijk is (arresten van het Hof van 5 juni 2007, C-170/04, ECLI:EU:C:2007:313, punt 50, en van 15 november 2012, C-539/10 P en C-550/10 P, ECLI:EU:C:2012:711, punt 122).
- 20 Het valt te betwijfelen of het verbod op de invoer door een particulier van een personenauto die door een particulier in Rusland is gekocht, passend en noodzakelijk is om de Russische mogelijkheden om de agressie tegen Oekraïne voort te zetten op effectieve wijze te dwarsbomen (zie in die zin Gerecht van de Europese Unie, arrest van 20 december 2023, T-233/22, ECLI:EU:T:2023:828, punten 50 e.v.). In het onderhavige geval is ook niet duidelijk in hoeverre de verkoop van het betrokken voertuig in Rusland aan verzoeker en de

daaropvolgende invoer ervan in de Unie aanzienlijke inkomsten voor Rusland hebben opgeleverd waarmee het acties heeft kunnen opzetten die de situatie in Oekraïne destabiliseren. Verzoeker heeft, zonder te worden weersproken, gesteld dat de verkoper geen belasting hoefde te betalen over de verkoopprijs.

- 21 Indien de eerste prejudiciële vraag ontkennend moet worden beantwoord, rijst de vraag of artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014 aldus worden uitgelegd dat de krachtens deze bepaling toegestane registratie van voertuigen die zich op 19 december 2023 op het grondgebied van de Unie bevonden, ook geldt voor een motorvoertuig dat niet onder artikel 3 decies, lid 3 bis ter of lid 3 bis quater, van verordening (EU) nr. 833/2014 valt en waarvan de invoer of de overdracht naar de Unie krachtens artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 verboden is, en dat de bevoegde douaneautoriteit het beslag van dit voertuig ondanks dit verbod moet opheffen.
- 22 Hoewel artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014 pas met ingang van 19 december 2023 is ingevoegd bij artikel 1, lid 10, onder a), van verordening (EU) 2023/2878 van de Raad van 18 december 2023 (PB L, 2023/2878 van 18 december 2023), is deze bepaling in het onderhavige geval in beginsel van toepassing. Dit is een procedurele bepaling die alleen vereist dat het betrokken voertuig zich op 19 december 2023 reeds op het grondgebied van de Unie bevond.
- 23 Het valt echter te betwijfelen of de toepassing van artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014 tot het door verzoeker gewenste resultaat zou kunnen leiden, namelijk dat verweerder het beslag van het voertuig moet opheffen zodat het voertuig vervolgens kan worden geregistreerd. Artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014 bepaalt enkel dat het verbod van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 niet belet dat voertuigen die zich op 19 december 2023 reeds op het grondgebied van de Unie bevonden, worden geregistreerd in een lidstaat. Het is mogelijk dat artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014 geen afbreuk doet aan het eventuele bestaan van een verbod op grond van artikel 3 decies, lid 1, van verordening nr. 833/2014 en de daarmee samenhangende bevoegdheid van de douaneautoriteit om een motorvoertuig in beslag te nemen.
- 24 Het bovenstaande lijkt ook aannemelijk te maken dat artikel 3 decies, lid 3 bis quinquies, van verordening nr. 833/2014 alleen van toepassing is op de gevallen bedoeld in artikel 3 decies, lid 3 bis ter en lid 3 bis quater, van verordening nr. 833/2014, die ook zijn ingevoegd bij artikel 1, lid 10, onder a), van verordening (EU) 2023/2878 van de Raad van 18 december 2023 (PB L, 2023/2878). Hiervoor pleiten ook de tweede en de derde zin van overweging 9 van verordening (EU) 2023/2878, volgens welke de lidstaten blijkbaar alleen in de gevallen bedoeld in artikel 3 decies, lid 3 bis ter en lid 3 bis quater, van verordening nr. 833/2014 bevoegd zijn om de situatie van voertuigen uit Rusland die zich reeds op het grondgebied van de Unie bevinden, te regulariseren.

[OMISSIS]